

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

a legmélt. Oltáriszentség imádása és a szegény templomok felszerelésének elősegítésére hivatalos közlönyül.

Jelen szám 20 fillér.

Előfizetési ára egy évre 2 pengő.

Megjelenik minden hó elején.

TARTALOM: Mátrai Gyula dr.: Hogan áldoztak régen. — Németh István: Egy névtelen hős. — Gálosiné Ottlik Mária: A hallhatatlanság királyához. — Dezső István: A meg nem értett szeretett. — Hogy hal meg egy buzgó pap, aki Kis Szent Teréz pártfogoltja. — Központi: Imaszándékunk. A szenvedő lelkek segítése.

HOGYAN ÁLDOZTAK RÉGEN?

Prohászka püspökkel felelhetnénk: «Fakehelyből arany szívvel!» Kezdetben ugyanis két szín alatt áldozott nemcsak a pap, hanem a hívek is. Nem voltak még kialakulva a szertartások, melyeket most használ az Anyaszentegyház, de annál mélyebb lehetett — Krisztushoz való közelsége miatt — az áhítat, a természetfeletti érzékelés.

A «Kenyeret» kiosztották s azután ittak a közös «Kehely»-ből. Voltak helyek, ahol a Szentostyát a Szentvérbe mártva osztották ki. Másutt meg nem ittak a kehelyből, hanem arany vagy ezüst csövön szívták fel a Szentvér egy kortyát.

Később a legszentebb Kenyér morzsáinak lehullása miatt már az oltáron széttördelték a «Kenyeret» és az áldozóknak a tenyerébe adták e szavakkal: «Krisztus teste», melyre az áldozó «Amen»-nel felelt. Szokásban volt már az üldözések idején, hogy a tenyérre kis fehér vászonkendőt (korporále = testkendő) terítettek s a pap arra helyezte a Szentostyát. Ez főleg tisztasági szempontból és azért vált szokássá, mert e kendőcskébe takarva s azután keblükbe rejtve hazavihették a hívek a Szentséget; ott nagy tisztelettel őrizték s mikor életveszélyben forogtak — lelkük megerősítésére magukhoz vették. (Az üldözések elmúltával a kendőcskét csak a nők számára írta elő az Egyház.) Aki a templomban áldozott a Szentostyát a tenyeréből, ujjai használata nélkül vitte szájához úgy, mint mi a porokat szoktuk bevenni. (A jobb tenyerét a bal fölé keresztalakban helyezve várta az áldozó a Szentostyát.)

A VII. században kezdődött és a XIII. században lett általánossá a szentáldozás mostani szertartása. A Szentostyát nagy tisztelettel, nyugalommal, mérsékeltén nyitott szájjal és előretolt nyelvvel fogadjuk és azonnal lenyelve helyünkre megyünk és szemünket földre szegezve vagy becsukva elmerülünk az Úr imáadásában és a Vele való társalgásban. Legalább negyedóra legyen a hálaadás! A Szentostyát föl nem szentelt kéznek érintenie többé nem szabad! (Csak végső szükségben, ha pap egyáltalában nem volna s akkor is helyesebb — ha lehet — nem kézzel, hanem pl. a földről felvenni is szájjal, az ajkainkkal.) Ha valaki most a szentséget hazavinné, vagy ok nélkül érintené, súlyos bűnt követne el, mely szentségtörésnek számít. Aki pedig még hozzá tiszteletlenséggel, inzultálással (kiköpés, rátaposás stb.) tetézné ezt a merészséget, magának a pápának fenntar-

tott kiközösítésbe esnek. Az ilyenek a feloldozása hosszabb bűnbánat után is csak római engedéllyel (nagyon nehéz megszereznie a gyóntatónak) lehetséges.

Érdekes, hogy a gonosz lélek mennyire dühöngött a legméltóságosabb Oltáriszentség ellen éppen akkor, amikor a legjobban közeledtek Feléje a hívek és a legnagyobb hódolattal és szeretettel vették körül: ugyanakkor hallottunk a legszörnyűbb szentséggyalázásokról is, amelyeket itt le nem írunk. Kérjük azonban az Oltáregyesület tagjait, hogy az engesztelő imádás mellett legyenek az Egyház eucharisztikus előírásainak előharcosai, tartsák meg önmaguk nagyon pontosan és legyenek bátor védelmezői az Egyház előírásai megtartásának szóval és tettel is.

Mátrai Gyula dr.

EGY NÉVTELEN HŐS.

Drága, jó Lélek! Arra kértél, hogy néha napján közöljem veled olvasmányaim egy-egy megkapó részletét, vagy elmélkedésem szebb gondolatát. Szívesen teszek eleget óhajodnak, hisz a szeretet közlékeny, adni akar s örül, ha valamit adhat. Aztán meg tudom, hogy jó lelked szívesen fogadja lelkem mindenegyes rezgését, visszhangzik rá, együttérez velem.

Mélyen meghatott a mostani salzburgi érsek úrnak egyik élménye, amelyet még tiroli püspök korából említ meg lelkigyakorlatos könyvében. Mint főpásztor apostoli úton van a magas tiroli hegyek között és az egyik eldugott falucskában éppen reggeli szentmiséjét mondja és közben áldoztatja jobbára szegénysorsú híveit. A kis község apraja-nagya siet az áldoztató asztalhoz, hogy főpásztora kezéből vegye a Legszentebbet, a szentségi Jézust. Már a végefelé közeledik az áldozási szertartás, mikor kinyílik az oldalajtó s azon egy meglett férfi lép be, karján cipelve egy 18 éves nyomorék legénykét. Egyenesen a püspök úr elé térdel nehéz terhével és kéri, hogy áldoztassa meg mindkettőjüket, ami meg is történt.

A nemesszívú főpásztor megvallja, hogy nagyon meghatódott a szokatlan szentáldozási eseten. De ámulata még nagyobb lett, mikor megtudta, hogy az a szegény favágó nem apja annak a nyomorék lázárnak, csupán irgalmas szívű gondviselője. Úgy találta háza előtt elhagyatva a szerencsétlen gyereket. Megsajnálta, felvette, gyermekének fogadta, pedig amúgyis népes családja van, és már 18 éve gondozza mint sajátját a magával tehetetlen nyomorék emberkét.

Drága Lélek! Úgy el tudok gondolkozni ezen a megható eseten. Minő hősi lélek, nagy és nemes szív lakik ebben a szegény tiroli favágóban! Nevét se tudjuk, nem írnak róla az újságok. Sokan meg se értenék, hiszen csak egy nyomorék emberkét gondoz a többi mellett. Csak egy nyomorék gyereket vett fel, de éppen ebben van a nagysága, mert van hite és így meglátta a nyomorékban is az örök értéket, Isten képmását. Csak egy nyomorék gyereket fogadott apai szeretetébe, de csak hősi szeretet bír el évtizedeken át egy nyomorékot a házban. Csak egy nyomorék gyerek, de mekkora önzetlenség, minő kifogyhatlan türelem és áldozatkészség kell oda, hogy valaki keze, lába, kenyéradó gazdája legyen egy nyomorék lázárnak! Ha valakire, hát őreá illik a Mester szava: aki egyet ilyet befogad az én nevemben, engem fogad be.

Német István.

A bajtársi és iskolatársi találkozásoknál sokkal fontosabb az égi találkozás. Ezt kellene nagyon szorgalmaznunk.

Brenner Tivadar.

A halhatatlanság Királyához.

Mindenki és minden: átmenet.
Elhulló élet és tűnő álom.
A múlás gyötrő árnyéka játszik,
Most született: ébredő vágyon.

És olyan fájó, hogy a szívünk
Gyöngéden aggódik és szeret:
De hiába! siklik felettünk az idő,
A halál-lárva: fakón ránk mered.

Csak egy Győztese van az időnek,
Aki előtt hódol: enyészet és halál,
«Hol a te győzelmed?» kérdezi némán,
Mert Úr felette: Krisztus, a Király.

Gálosiné Ottlik Myra.

A meg nem értett szeretet.

«Uram, Istenem, ha az emberek ismernének Téged!»
(Loyolai Szent Ignác.)

Krisztusi Hívő Lélek! Legutóbb lelked fölajánlott kincseit kutattam át veled együtt — és mérlegre vetettem ajándékomat, tenmagadat. Ezt nem azért végeztem, hogy Magamtól elvessselek vagy elidegenítselek; de nem is azért, hogy téged csüggeteggé tegyelek. Ó nem! Csak azért tettem, mindez, hogy nagy gyöngeséged láttára fölébresszem benned a lelki szépség, az örök igazság és végtelen boldogság utáni nemes vágyat — és azután minden erőddel kívánkozzál a különb és több élet, az Isten lelkének az élete után.

Mert — jól értsd meg! — a hozzád jövő és benned lakó Szent Isten azt kívánja tőled, hogy egészen Érte, Vele és Belőle élj. Erre Ő rá is segít téged. Kiemel gyarlóságodból és teljesen magává tesz, ha te főntartás nélkül átadod magad Neki: tényleg veled amit akar.

«Amint Engem küldött az Atya és Én élek az Atya által, úgy aki eszik engem, az is él Énáltalam» — mondtam az örök élet kenyerének megígérésekor. Én pedig azért jöttem, hogy az Atya dicsőségét és akaratát keressem, az Atya jóságát hirdessem és mindenkit az Atyához vezessek és Benne boldoggá tegyek.

Bárcsak megérténéd ezt — és Engem mindig azzal a szándékkal hívnál magadhoz, hogy akaratomnak minél hűségesebben eleget tégy.

Az első szentáldozás után elmondottam apostolaimnak: mit várok tőlük és azoktól, akiknek lelkébe bevonulok.

1. Elvárom, hogy a felebaráti szeretetet így gyakorolják, mint Én. Ez legyen az ismertetőjelük, hogy Én élek bennük és igazán jézusi lelkek. (Minden felebarátunkat a türelmes, jóakaró, alázatos, önzetlen, áldozatos, szelíd, engedelkeny, békés, a minden jónak örülni tudó és mindenkor segíteni kész szeretettel tudjuk megörvendeztetni és boldogítani!)

2. Az Isten Szentlelkét vigasztalójuknak, tanítójuknak és éltetőjüknek tekintsék. Vele maradjanak és együtt dolgozzanak örökké.

3. Miként a szőlővessző a szőlőtőhöz tapad, mert csak így tud virágozni és gyümölcsöt hozni, úgy éljen mindenki Krisztussal egyesülten.

4. Jézus öröme, hogy övéit éltheti és megszentelheti. Ez legyen híveinek is az öröme, hogy mindenük Jézus — és életükkel testvéreiket is közelebb vezethetik Istenhez, örök boldogságukhoz.

5. A nagy szeretet önmagát és ha kell, életét is adja övéiért. Ők is adják oda magukat és életüket Jézusért és testvéreikért.

6. A világ gyűlöli Jézust és az ő híveit. Örüljenek neki, mert ez a legjobb bizonyíték amellett, hogy nem e földi világba, hanem Krisztus világába valók.

7. Az élet megpróbáltatásaival, szenvedéseivel járó szomorúság le ne verje őket. Örömré fordul nemsokára minden megpróbáltatásuk.

8. Élő bizalommal gondoljanak arra, hogy hamarosan színről-színre meglátnak Engem — Atyám országában.

9. Imádságos lélekkel kérjék az Atyát, hogy a világ szellemétől, annak káros hatásától és gonoszságától őrizze meg őket.

10. Imádkozzanak és szeretettel dolgozzanak a lelki egységért, hogy mindnyájan egyek legyenek Istenben — az Úr Jézus érzületével.

11. Szentek legyenek az isteni igazságban. Ismerjék és életükben meg is valósítsák az Isten akaratát.

12. Úgy éljenek, hogy Krisztust megdicsőítsék testükben-lelkükben. Lássá rajtuk a világ, hogy igazán és tökéletesen egyek Jézussal. Szeretik Őt és méltók Jézus mennyei dicsőségére.

Az emberek közönyössége és fásultsága miatt sokat szenvedő Jézus Szíve de hamarosan fölvidulna, ha minden áldozó megértené: mit jelent lelki életében és Isten országában, ha Jézus szent akaratát valóra váltaná mindegyikünk!

B. Gábor János imádsága szentáldozás után:

Üdvözítő Jézusom! Tedd meg isteni hatalmaddal és irgalmaddal, hogy egészen átváltozzam és Benned teljesen átalakuljak. Kezem legyen Jézusnak a keze; nyelvem Jézusnak a nyelve. Testem és annak minden érzéke csak a te dicsőségedet keresse, Istenem! Legelőször is a lelkemet változtasd át. Emlékezem, értelmem, szívem azonos legyen Jézus emlékezetével, Jézus értelmével, Jézus szívével. Amit teszek, amit érzek azt úgy érzem és úgy tegyem, ahogyan Te éreznéd és tennéd, Megváltó Jézusom. Miként Rólad azt mondotta a mennyei Atya: «En ma szültelek Téged» — ugyanazt mondhassa el én rólam is, hozzátéve azt, amit Neked is mondott: «Ez az én szerelmes fiam, akiben Nekem jó kedvem telik.»*

Mondjuk el ezt az imádságot szentáldozás után mi is. Nemsokára meglátszik majd rajtunk annak kegyelem-hatása — az Úr Jézus örömére.

Dezső István.

* Latin eredetije az «Eucharisztikus Értesítő» 1940. évf. okt. számában a 71. lapon volt közölve.

Adományok. N. N. választmányi tag 50 P, egy másik választmányi tag ugyancsak 50 P-t adott az Oltáregyesület céljaira. Isten fizesse meg és indítsa nemes példájuk követésére az Oltáregyesület tehetősebb tagjait! Aki az Úr Jézus «szegénységén» segít, a legjobb helyre tette pénzét!

Ima előtti fohász: «Uram, add, ha Veled vagyok senki másra ne gondoljak, viszont ha mással vagyok, Reád állandóan emlékezzem!»

Hogy hal meg egy buzgó pap, aki Kis Szent Teréz pártfogoltja.

(Folytatás.)

Csütörtökön — reggel 8 óra lehetett — a beteg *sürgetően* kérte: hogy a fentemlített *Jézus Szíve képet haladéktalanul* hozzák el szobájába. Majd övéit szólította, hogy mindnyájan: édesanyja és testvérei körülötte legyenek.

Látható izgalommal ült fel ágyában és karjait *Jézus Szíve képe* felé kitarva, hangosan imádkozott: «*Jézus Isteni Szíve, Te megadtad nekem azt a kegyelmet, hogy egész Családomat és Egyházközségemet Neked ajánlhattam fel! Hálát adok Neked, mindazon kegyelmekért, amelyek ebből a felajánlásból fakadtak! Jézus Isteni Szíve, — miként pappászentelésem napján — akként ajánlom fel most újra Neked egész Családomat, annak minden tagját — külön-külön — és mindnyájunkat Együttesen! Miként akkor, úgy áldom meg most is őket. Áld meg Te is — és kísérd őket Áldásoddal, Szereteteddel, — és jutalmazd meg Te Magad őket mindazért, amit nekem tettek. Légy nekik is vigasztalásuk haláluk óráján és Engedd, hogy mindnyájan viszontláthassuk egymást — az Égben! Áldjon meg Titeket a Mindenható Isten, az Atya, a Fiu és a Szentlelek! Amen!*»

«*Jézus Isteni Szíve! Te édes, jó Anyámnak kedves testvéreket is adtál; nekik is szól Áldásom, mindnyájuknak. Kettőt közülök a Te Karjaidba vezethettem vissza. Érettük is kérlek: Áldd meg őket, ne engedj elveszni egyet sem közülök; fizess nekik vissza minden szeretetet, minden jószágot. Őket is Szentséges Szívednek ajánlom és megáldom őket: Az Atyának és a Fiúnak és a Szentleleknek nevében! Amen!*»

«*Ó, Jézusom, azt a kegyelmet is megadtad nekem, hogy híveimet felajánlhattam Isteni Szívednek! Hálát adok Neked mindazon kegyelmekért, amelyek e felajánlásból fakadtak és ma, ebben az órában, teljes szívemből megújítom ezt a fölajánlást. Jézus Isteni Szíve, Neked ajánlom még egyszer kedves híveimet! Mindnyájukat megáldom, — kedves «szegényeimet», a gyermekeket, a férfiakat és a nőket, — mindnyájukat, mindnyájukat! Különösen azokat, akik együtt dolgoztak velem. Mindnyájukat megáldom; a távolállókat is, az eltévelyedetteket is! Áldd meg őket Te is és vezérelj őket vissza és ne engedj elveszni közülök egyet sem! Áldja meg szeretett Egyházközségemet a Háromszemélyű Egy Isten, az Atya, a Fiu és a Szentlelek!*»

«*Domine veni, paratus sum! Jöjj, Uram, — én készen vagyok!*»

«*Áldd meg kedves Klieremet is (egy különösen kedves barátja) és a kedves diákokat, akiknek frigyét megáldhattam és mindazokat, akikért mindig imádkozni szoktam!*»

«*És önnek is, kedves Nővér (Liberata betegápolónővér) áldásomat adom! Kísérje ez önt egész életére, — ez az Áldás egész életére, egész életére szól!*»

Aztán mindenkitől búcsút vett; egyeseket még külön magához hívatott: új káplánját, aki mélyen megindultnak látszott attól, amit haldokló plébánosa neki négy szemközt mondott; hűséges sekrestyését, alkalmazottait; a Nőszövetség vezetőjét. Ezek után azonban, minden további látogatást *visszautasított!* Éreztük, hogy a világgal való leszámolása *megtörtént!*

Egy órával később, pap-öccsének kifejezte végső kívánságát: «*Itt az ideje, imádkozd a Commendatio Animae-t — a haldoklók imáját!*» S ő maga, minden könyörgésre hangosan mondta a feleletet.

Megható volt egynémely megjegyzése, melyet ezekben az órákban édesanyjához intézett: «*Anyám, milyen jó nekem! Te vezetél kora gyermekésemtől*

az *Oltárig* s még haldoklásomban is foghatom a kezedet!» «Anyám, nem szabad sírnod! — igazán, egészen *ajánékozz* engem a jó *Istennek!*» «Tudod, Anyám, egy papnak halála valami egészen más dolog, mint más emberé: csodálatos dolog egy pap halála... Egészen és teljesen *feláldoztál* a jó *Istennek*, úgy, mint pappászentelesemkor?... *Tedd meg* most mégegyszer, kell, hogy *teljesen* áldozatul hozz engem!»... Panaszkodnod, kiáltanod az *Úrhoz* szabad, de zúgolódnod nem, mert *Isten akarata* a legjobb!»... «Mily boldog vagyok, minden fájdalom közepette!»...

Mikor nővére a kongregációs-érmét csókra nyujtotta neki, azt kívánta, hogy tűzzék a mellére.

Három óra után eszmélete időnként kissé elborult; azonban hirtelen — mintegy átszellemülve — felkiáltott: «*Engesztelést*, ne bünt!»... «*Engesztelést*, ne bünt!» *Ó, bár értenék* meg ezt az emberek!» (A büntől való elfordulás, *Jézus Legszentebb Szívének* megengesztelése! Hívei számára, minden pénteken, mintegy *Engesztelő-órség* gyanánt imádási órákat tartott, ez lelkipásztori munkájának *égető gondja* volt!)

«*Jézusom! Jézusom!* jöjj hozzám — nagy-nagy vágyódást kell éreznem *Utánad!* Néha-néha földies gondolkodású voltam!... Az ember sohase tapadjon a földhöz; mindig nagy-nagy vágyódást kell éreznünk *Jézus után!*» — így mondta, szóról-szóra, így ismételte, újra meg újra!

Mikor a nővére azt mondta, hogy a gyermekekhez megy (gyermekpasztórációs-óra), így szólt: «Igen, *vidd el* nekik *áldásomat*, minden gyermekét *megáldom!* Át kell *adnod* nekik *áldásomat!* Hiszen én úgy szeretem őket, valamennyit — valamennyit!»

Az 1940. évi kiállítás alkalmából az adományok jegyzéke egyházmegyék szerint.

Budapest 14 templom	3.717-50 P
Esztergom főegyházmegye vidéken 22 templom	3.607— «
Eger érseki egyházmegye 47 templom	8.473-50 «
Szombathely egyházmegye 33 templom	6.315— «
Székesfehérvár egyházmegye 21 templom	3.574-50 «
Vác egyházmegye 53 templom	8.139— «
Veszprém egyházmegye 25 templom	3.473-50 «
Csanád egyházmegye 5 templom	682— «
Győr egyházmegye 12 templom	3.107-50 «
Kassa egyházmegye 7 templom	1.931— «
Rozsnyó egyházmegye 4 templom	750— «
Kalocsa—Bácsi érseki tartomány 4 templom	704— «
Pannonhalmi főapátság 2 templom	245— «
Pécs egyházmegye 1 templom	111— «
Szatmár egyházmegye 14 templom	2.564— «
Debreceni apostoli kormányzóság 4 templom	708— «
Hajdúdorog görögkatolikus egyházmegye 28 templom	4.978— «
Eperjes—Munkács görögkat. egyházmegye 8 templom	1.676— «
Külföld 2 templom	410— «
Missziók 9 templom.....	1.550— «

Összesen 315 templom ... 56.716-50 P ért.

A szenvedő lelkek segítése.

Az élő hit elválaszthatatlanul összeköt bennünket a szentek egységében. Úgy értjük ezt, hogy hívó és hívő lélek nem szakadnak el egymástól a halálban sem, hanem — mint a gyászmise előéneke mondja «Uram, a te híveidnek élete a halállal nem szűnik meg, csak megváltozik» — más lesz közöttünk a viszony: vagy a mennyországba megy egyenest (pl. ha teljes búcsút nyert), vagy — a legtöbb — a tisztítóhelyre. (Szándékosan mellőzzük itt a megátalkodott bűnösök elkárhozását, mert hívő rendes emberekre gondolunk az oltár-egyesületi tagok hozzátartozóiban is.) A mennyországba jutottak imádkozhatnak, közbenjárhatnak értünk, a tisztítóházban szenvedő lelkekért viszont mi ajánlhatunk fel búcsút, imádságot, szentmisét, szenvedést, jócselekedetet, vagy erénygyakorlatos érdemeket.

Novemberi imaórákat egészen is a szenvedő lelkeknek adhatjuk, úgy, hogy azt mondjuk előtte: Uram, Jézus a mai imádási órát, az abban Előtted megjelenő hitem, hódolatom, engeszteléselem, szeretetem érdemeit add annak a szenvedő léleknek, akinek adni kedved van, ha pedig reám bízod a választást, én azoknak a szenvedő lelkeknek adom, akik e Szentségnek apostolai, imádói, engesztelői voltak, de emberi gyarlóságaik miatt mulasztásokat követtek el szolgálatodban s most keserűen szenvednek miatta a tisztítóházban. (Gondolok a lanyhaságaik büntetését szenvedő oltár-egyesületekre!) Ezek helyett meg akarok valamit adni lelki tartozásukból. S azután úgy végzem az imádási órát mint máskor. A végén pedig alázatos, nagy bizalommal ismétlem a fohászt: «Irgalmas Jézus, adj nekik örök nyugodalmat» (7 évi 7. negyv. búcsú). Imádási órák napjának teljes búcsúját és egész havi búcsúkinceseimet is odaadom a szenvedő lelkeknek. Rajta vagyok, hogy családbeli halottaim, azután az oltár-egyesület elhúnytjai, falunk temetőjében nyugó volt lelkipásztoraink, tanítóink kapjanak szentmisét. Akinek saját halottai nincsenek, vagy ha vannak is, de módosabbak, mondassanak szentmisét azokért is, akik már régen a temetőben porladnak és a lelkük még mindig a tisztítóházban van, mert senkisémm emlékezik meg róluk. (Ahol a misemondások nagy száma miatt nem fogadnak el, a Központ szívesen elfogad (à 2 P) miseszándékokat és gondoskodik elmondásukról az Örökimádás templom papjai által.)

A bánatos november fájdalmas emlékezetében a gyógyír balsamos vigasztalásával hat érzelmvilágunkra és egész lelkiéletünkre az a szeretetszolgálat, mellyel a szenvedő lelkek megsegítésére sietünk.

VATÉLJES • BÚCSÚK

November 1. (kettő), november 2. (ahányszor a templomba bemelve, ott egy Miatyánk, egy Üdvözlégy, Adj Uram örök...-ot elimádkozunk). November 7. és 13. Egy tetszés szerinti napon; az imádási óra napján és még külön azon a napon, amikor a szentáldozásunkat (kétszer egy évben nyerhető) az elhunyt oltár-egyesületi tagokért felajánljuk.

Központi.

Felelős szerkesztő: **Dr. MÁTRAI GYULA.** — Felelős kiadó: **Dr. MÉSZÁROS JÁNOS.**

Stephaneum nyomda Budapest. Felelős: ifj. Kohl Ferenc.